

Matmerkingens mange ansikter

EU-kommisjonen fremmet forslag om endring av regelverket for merking av matvarer 30. januar i år. I forslaget tar helsekommisær i EU, Markos Kyprianou, til orde for en obligatorisk ernæringsmerking på forsiden av matvaren. Kyprianou mener dette gjør det enklere for forbrukerne å velge sunn mat.

Av Margaret Eide Hillestad, prosjektleder ved Landbrukets Utredningskontor.

EU-kommisjonens hensikt med utkastet til ny EU-forordning for matmerking, er å modernisere, forbedre og forenkle EU's regelverk for matmerking slik at forbrukerne får tilstrekkelig med informasjon for å foreta rasjonelle valg i matvaredisken. Forbrukeren skal kunne velge sunn mat framfor usunn mat. Da må etiketten inneholde informasjon som gjør det mulig å skille det sunne fra det usunne. Etiketten må også være lett synlig, tydelig, lesbar og skrevet på et språk forbrukerne forstår.

EU-kommisjonens forslag innebærer at etiketten på matvaren skal være foran på pakken, og inneholde nøkkelinformasjon om ernæringsinnhold. Oversikten skal inneholde en liste over matvarens fettinnhold, sukker- og saltinnhold, innhold av mettede fettsyrer og kaloriinnhold. Etiketten skal også inneholde liste over ingredienser, spesielt ingredienser som har betydning for allergikere og personer med matintoleranse. Opplysninger om allergiframkallende stoffer skal også gjelde ikke-ferdige pakke- de matvarer. Dette kan få stor betydning for eksempel for ferskvaredeisker og restaurant- næringen.

Forslaget innebærer at mengdeangivelsen skal være enten 100 gram eller 100 milliliter. Det er i tillegg åp-

net for at mengden kan oppgis i porsjoner etter spesielle regler. Norge anbefaler mengdeangivelse i 100 gram eller 100 milliliter fordi det kan være uklart hva en porsjonsstørrelse er. Videre betyr foreslaget at næringsinnholdet skal uttrykkes i prosent av hva EU-kommisjonen kaller et referanseinntak. Et referanseinntak kan være 2000 kalorier per dag, som regnes som et normalt daglig inntak for kvinner.

Høringsutkastet til ny forordning inneholder også hvilken skrifttype og skriftstørrelse (ikke mindre enn 3 millimeter) som skal brukes på etiketten. Det skal med andre ord være lovstridig å bruke etiketter som er vanskelig å lese.

Det vil være rom for en viss fleksibilitet i merkingen. Ulik praktisering for utforming av etikett og merke, som nøkkelhullsmerking og trafikklysmarkering, skal være tillatt. Utkastet til ny forordning foreslår at det opprettes en database hvor medlemslandene må melde inn sitt merkeopplegg. Databasen skal være tilgjengelig for allmennheten. Norge skal i løpet av 2008 innføre en frivillig offentlig ordning med

symbolmerking av matvarer.

EU-kommisjonens forslag til ny merkeforordning inneholder ikke krav om opprinnelsesmerking. I denne sammenhengen er opprinnelsesmerking ikke ansett som nødvendig informasjon som setter forbrukerne i stand til å foreta informerte beslutninger. Unntaket er hvor forbrukeren kan bli ledet til å tro at produktet er noe annet enn hva det gir seg ut for å være. Da skal opprinnelse angis på etiketten.

Dersom produsenten velger på gi produktet opprinnelsesmerking skal det tilfredsstillende vise kriterier. For eksempel vil smør kjernet i Belgia på dansk melk måtte

merkes; produsert i Belgia på dansk melk. Produsenter kan også velge å merke varene produsert i EU, gitt at maten faktisk er produsert i EU. Alternativt kan de velge å angi i hvilket medlemsland maten er produsert.

Norske merkeregler er i stor grad bundet i forhold til EØS-avtalen, og avgjørelsene på dette området vil derfor i hovedsak tilsvare EU sine vedtak.

Det vil fortsatt være behov for separate lover, regler og forskrifter når det gjelder merking av GMO-innhold, økologisk matvarer og merking av produkter med Beskyttede Betegnelser.

EU-kommisjonen har fremmet forslag om endring av regelverket for merking av matvarer som skal gjøre det enklere for forbrukere å velge sunn mat.

